

Základní škola a Mateřská škola
Opava, Šrámkova 4 - příspěvková organizace

ZDRAVÁ ŠKOLA

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLNÍ ROK 2011-12

Zpracovala: Mgr. Eva Halfarová

OBSAH

Úvod.....	Chyba! Záložka není definována.
1 Školní preventivní strategie	Chyba! Záložka není definována.
1.1 Charakteristika školy	Chyba! Záložka není definována.
1.2 Současný stav problematiky	Chyba! Záložka není definována.
1.3 Analýza současného stavu	Chyba! Záložka není definována.
1.4 Personální zajištění prevence	Chyba! Záložka není definována.
1.5 Cíle projektu.....	Chyba! Záložka není definována.
1.6 Vymezení cílové skupiny.....	Chyba! Záložka není definována.
1.7 Způsob realizace	Chyba! Záložka není definována.
2 Minimální preventivní program.....	Chyba! Záložka není definována.
2.1 Situace ve škole.....	Chyba! Záložka není definována.
2.2 Stanovení cílů Minimálního preventivního programu školy	Chyba! Záložka není definována.
definována.	
2.3 Dodatek k Minimálnímu preventivnímu programu	Chyba! Záložka není definována.
2.4 Krizový plán.....	Chyba! Záložka není definována.

Úvod

„CÍLEM PRIMÁRNÍ PREVENCE JE ZVÝŠENÍ ODOLNOSTI DĚTÍ A MLÁDEŽE VŮČI SOCIÁLNĚ- PATOLOGICKÝM JEVŮM. PŘEDEVŠÍM VÉST DĚTI KE SPRÁVNÝM POSTOJŮM VŮČI ZÁTĚŽÍM A PROBLÉMŮM.,,

Sociálně patologické jevy se již dotýkají dětí, které navštěvují základní školu a proto je důležité zahájit primární prevenci v době základní školní docházky, poskytovat žákům co nejvíce informací, podaných přiměřeně věku a na toto téma s nimi hovořit i na neformální úrovni.

V tomto věku patří žáci k nejohroženější skupině, proto se naše škola rozhodla připravit a realizovat komplexní, dlouhodobý program primární prevence sociálně patologických jevů a zahrnout do něj co nejvíce spolupracujících subjektů, především pak rodiče. Základním principem strategie prevence sociálně patologických jevů je výchova dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu, osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoj osobnosti.

Účinnost prevence musí rovněž ovlivnit chování dětí a dospívajících ve smyslu podpory zdraví a také by měla zvyšovat odolnost dětí a mladistvých proti stresu, dlouhodobým frustracím a naučit je zvládat různé životní problémy. Je třeba vést žáky k sebevědomí, správnému sebehodnocení, k poznání sebe sama. Důraz bude položen na informovanost žáků v jednotlivých předmětech i na širokou nabídku volnočasových aktivit. Cílem bude také motivovat učitele k aktivnímu zapojení se do realizace programu. K tomuto cíli využíváme různých metod aktivního sociálního učení, individuálního přístupu k žákům, třídnických hodin.

Působení na mladou generaci musí mít charakter výchovně vzdělávací. Musí jít o proces vytváření a upevňování morálních hodnot, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, o rozvoj dovedností, které vedou k odmítání všech forem sebedestrukce, projevů agresivity a porušování zákona.

Školní preventivní strategie

Charakteristika školy

Jsme úplnou školou pavilonového typu s 1. až 9. postupovým ročníkem a Mateřskou školou a nacházíme se v sídlištní městské části Kateřinky-západ. Školu navštěvuje okolo 400žáků. Ve školní budově je také jídelna, dvě tělocvičny, atrium vybavené dřevěnými průlezkami a velký sportovní areál s atletickou drahou. Je zde dostatek prostoru pro výuku a relaxaci.

Vzděláváme také žáky se speciálními poruchami učení a chování, se zdravotními problémy, kteří jsou integrováni v běžných třídách a několik dětí cizích státních příslušníků.

Škola je řadu let zapojena do celonárodní sítě Škol podporujících zdraví. Naše aktivity a snahy směřují ke zkvalitnění výuky.

Mezi okruhy školního vzdělávacího programu patří výchova ke zdravému způsobu života, výchova ke zdraví, výchova k aktivní spolupráci na projektech, vytváření optimálních podmínek pro prevenci, rozvoj multikulturní výchovy, organizování ozdravných pobytů, práce s talentovanými žáky, prohlubování jazykových dovedností.

Jsme si vědomi, že školní a třídní prostředí výchovně spolupůsobí na žáky, kteří v něm tráví mnoho času. Proto je každoročně zkvalitňováno a žáci mají možnost se podílet na jeho vytváření, na výzdobě a udržování pořádku. Jsou vedeni k spoluzodpovědnosti, mají prostor k uplatnění svých názorů a nápadů.

Současný stav problematiky

- Odpovědnost za systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v metodikách preventivní výchovy, v technikách pedagogické preventivní práce, nácviky praktických psychologických a sociálně psychologických dovedností, techniky rozvíjení osobnosti, metody vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a řešení problémových situací.
- systémové zavádění etické a právní výchovy, výchovy ke zdravému životnímu stylu, oblastí preventivní výchovy do výuky.
- uplatňování různých forem a metod působení na jednotlivce a skupiny dětí a mládeže, zaměřeného na podporu rozvoje jejich osobnosti a sociálního chování.
- vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času dětí a mládeže.
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu.
- průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole či školském zařízení z hlediska rizik výskytu patologických jevů a uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí a mladistvých.
- diferencované uplatňování preventivních aktivit a programů speciálně zaměřených na jednotlivé rizikové skupiny dětí a mládeže.
- poskytování poradenských služeb a zajišťování poradenských služeb specializovaných poradenských a preventivních zařízení pro žáky, rodiče a pedagogy.

Analýza současného stavu

Analýza problematiky sociálně patologických jevů na škole je důležitá pro zjištění aktuálního stavu, stanovení příčin negativních jevů na škole a vytyčení prognózy. Pro analýzu budou využity dotazníky.

Analýza problematiky sociálně patologických jevů bude obsahovat např.: informovanost žáků, aktivity pro žáky, vlastní názory na tuto problematiku.

K analýze budou patřit i následující informace: materiály na škole-videokazety, DVD, knihy, časopisy, preventivní materiály, dotazníky a jejich výsledky, aktivity pro pedagogy, aktivity pro rodiče, spolupráce s organizacemi, zmapování subjektů pracujících s dětmi a mládeží ve volném čase, nabídka mimoškolních aktivit.

Vztah učitel-žák: budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Komunikuje s rodiči a širší veřejností. K pomoci řešení problémů jsou vytvořeny schránky důvěry, nabídnuty konzultační hodiny, informovanost prostřednictvím nástěnky a webových stránek. Žáci si ve třídách tvoří smlouvy o chování mezi sebou a k učitelům. K zlepšení komunikace přispívá i Žákovský parlament, který na škole pracuje.

Projektové vyučování: během školního roku se žáci zúčastňují celoškolských projektů, které podporují spolupráci žáků napříč třídami a ročníky. V hodinách dochází k nácviku modelových situací, žáci s ve skupinách nebo v komunikačním kruhu učí diskutovat, sdílet své pocity, obavy a zážitky, klást otázky. Je oceňováno úsilí žáka. Žáci si píšou sebehodnocení v jednotlivých předmětech.

Komunikace s rodiči: rodiče obdrží dopis proti šikaně, obsahující postoj školy k tomuto jevu, základní seznam změn chování signalizující patologický jev, informace o probíhající intervenci. Rodiče jsou zapojeni do programu, mohou si zvolit téma přednášek, účastnit se preventivních akcí, vyjadřovat se prostřednictvím ankety. Program bude zveřejněn na webových stránkách školy. Učitelé nabízejí rodičům možnost individuálních konzultací.

Rodiče mají možnost navštívit výuku, poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí.

Řešení přestupků

Porušování školního řádu, týkající ho se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, je klasifikováno jako hrubý přestupek a jsou vyvozeny patřičné sankce. Jsou sledovány i další sociálně patologické jevy - šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění jsou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

- individuální pohovor se žákem
- jednání s rodiči na úrovni výchovné komise
- doporučení kontaktu s odborníky
- v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě v případě dealerství oznámení Policii ČR

Personální zajištění prevence

Školní poradenský tým

Výchovný poradce-Mgr. J. Kaniová, Mgr. Karin Solná

Speciální pedagog- Mgr. K. Bjačková

Metodik prevence- Mgr. E. Halfarová

Výchovný poradce spolu s metodikem prevence a školním speciálním pedagogem koordinují aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízejí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Zaměřují se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými.

Členové školního poradenského pracoviště navrhuje opatření, navrhuje řediteli školy svolání výchovné komise, vedou individuální konzultace s dětmi, informují o možnostech další pomoci (adresář soc.služeb apod.)

Metodik prevence

Koordinuje přípravu a realizaci preventivního programu, odborně a metodicky pomáhá třídním učitelům, doporučuje vhodné odborné a metodické materiály a pomůcky k realizaci preventivních programů. Spolupracuje s institucemi zajišťujícími sociálně právní ochranu dětí a mládeže. Podílí se na uskutečňování evaluace plánování, průběhu a výsledků realizovaných preventivních programů.

Ředitelka školy

Sleduje efektivitu jednotlivých preventivních aktivit, zajišťuje spolupráci s rodiči, informuje je o preventivních aktivitách a programech školy. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi.

Pedagogové

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy.

Cíle projektu

- dlouhodobé- funkční informační systém, výchova ke zdravému životnímu stylu, posílení duševní odolnosti žáků vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům, upevňování sociálního klimatu ve třídách a ve škole.
- střednědobé- celoroční projekty, zaměřené na upevňování vztahů mezi žáky, zapojování rodin do života školy, vytváření a distribuce metodických materiálů.
- krátkodobé- témata a projekty na určité období, intervence, zmapování potřeb v oblasti primární prevence.

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže zahrnuje především aktivity v oblastech prevence:

- násilí a šikanování, kyberšikany,
- záškoláctví,
- kriminality, delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování,
- ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže,
- xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu,
- užívání návykových látek (vč. opomíjeného alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek,
- netolismu (virtuálních drog) a patologického hráčství (gambling),
- diváckého násilí.
- komerčního sexuálního zneužívání dětí,
- syndromu týraných a zneužívaných dětí
- sekt a sociálně patologických náboženských hnutí.

Vymezení cílové skupiny

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1. - 9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým, se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům a pedagogům bez odborné kvalifikace. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence, speciální pedagog, školní psycholog.

Školní poradenské centrum spolupracuje na řešení všech výukových i výchovných problémech žáků a umožňuje žákům, v případě potřeby, individuální konzultace.

Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly negativní jevy jako šikana, nebo výskyt drog. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany.

Cíle výchovně vzdělávacího procesu v předškolním věku

Systematický rozvoj dovedností, které vedou k osvojení zdravého životního stylu, motivace k aktivnímu poznávání a prožitkům, stmelení kolektivu, rozvoj empatie a sebedůvěry-
viz.příloha

Cíle výchovně vzdělávacího procesu na základní škole

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou- rozvíjení sociálních dovedností, posílení komunikačních dovedností, vytváření pozitivního sociálního klimatu, formování postojů.

Způsob realizace

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Klíčové vyučovací oblasti jsou

- oblast přírodovědná
(např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog atd.)
- oblast zdravého životního stylu
(např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.)
- oblast společenskovední
(proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.)
- oblast rodinné a občanské výchovy
(postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence drog atd.)
- oblast sociálně právní
(právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.)
- oblast sociální patologie
(postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikánování, rasismus apod.)

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

Rodinná výchova

Občanská výchova

Přírodověda

Vlastivěda

Prvouka

Přírodopis

Český jazyk

Výtvarná výchova

Tělesná výchova a zdraví

Chemie

Obsah programu

- vzájemné poznávání účastníků
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- stanovení pravidel soužití třídní komunity
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.
- začlenění nových žáků do komunity třídy
- trénink obrany před manipulací, s uměním říci „ne“
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- zvládání náročných fyzických duševních situací
- umění vyrovnat se s neúspěchem
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
- nácvik řešení zátěžových situací
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- přehled životních rizik
- společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy apod.,) modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů

Aktivita zaměřené na rodiče

- seznámení rodičů s MPP v rámci třídních schůzek
- nabídka konzultačních hodin školního psychologa, výchovného poradce, školního metodika prevence
- nabídka propagačních materiálů o drogách
- seznámení rodičů s postupem školy v případě rizikového chování žáků

Měření efektivity programu

Ke zjištění aktuálního stavu sociálně negativních jevů ve škole jsou využívány dotazníkové práce metodika prevence, školního speciálního pedagoga, připomínky dětí a školní samosprávy, schránka důvěry, třídnické hodiny, hodiny předmětů výchovného charakteru. Zjišťování je průběžné, v případě potřeby jsou přizváni příslušní odborníci. Výsledky anket a dotazníků dokladujících situaci na naší škole .

Minimální preventivní program

ZŠ a MŠ Opava, Šrámkova 4 - př. organizace
Ředitelka školy - Mgr. Ivana Chramostová

Programy (ŠPS, MPP i Program proti šikanování) jsou v souladu s těmito dokumenty:

Tento přehled zachycuje aktuální stav právních předpisů MŠMT, vztahujících se k prevenci, ke dni 1. 6. 2010, průběžně je aktualizován viz.příloha MPP a webové stránky www.aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/

- Strategie prevence sociálně-patologických jevů u dětí a mládeže(vydáno MŠMT na období 2005 – 2008)

- Strategie prevence sociálně- patologických jevů u dětí a mládeže v MSK (na období 2005 – 2008)
- Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009-2012 (vydáno MŠMT 2009)
- Zákon č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících
- Zákon 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými toxikomaniiemi
- Zákon 167/1998 Sb., o návykových látkách
- Zákon 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Vyhláška 72/2005 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 14 514/2000-51 k prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a mládeže (MŠMT 2001)
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 20 006/2007-51 k prevenci sociálně-patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a šk. zařízeních (MŠMT 2007)
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 28 275/2000-22 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení (MŠMT 2001)
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 24 246/2008-6 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení (MŠMT 2008)
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (MŠMT 1999)
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (MŠMT 2002)
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 11 691/2004-24 Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu (MŠMT 2004)
- Metodický pokyn MŠMT, č.j.: 25 884/2003-24 Spolupráce předšk.zařízení, škol a šk.zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (MŠMT 2003)

Situace ve škole

Pomocí dotazníkového šetření jsme zmapovali riziková místa ve škole-zákoutí u schodiště, WC, některé třídy-tam došlo k posílení dohledu. Proběhla diskuse mezi žáky.

Každoročně probíhá monitoring, který mapuje situaci v jednotlivých třídách. Z výsledky těchto anket, měsíčních dotazníků a SWOT analýzy se dále pracuje. Tyto materiály slouží jako podklady pro vhodně zvolenou formu preventivního působení v jednotlivých třídách.

Na realizaci primární prevence se podílí školní poradenský tým – viz.Školní preventivní strategie, pedagogové, žáci. Je snaha o zapojení rodičů, což se částečně daří.

Ve škole pracuje Žákovský parlament, který tvoří komunikační spojku mezi učiteli a žáky, pracuje na konkrétních úkolech a projektech primární prevence, pomáhá zajišťovat charitativní a sportovní akce, akce pro rodiče. Každoročně připravuje pro žáky MŠ a nižšího stupně ukázkové hodiny aj.

Mezi vnitřní informační zdroje na naší škole patří nástěnky pro pedagogické pracovníky a pro žáky, které se aktualizují, školní schránka důvěry a schránky důvěry v jednotlivých třídách, vychází školní časopis. Je k dispozici odborná literatura, časopisy, dochází k distribuci letáků do jednotlivých tříd, dále videotéka, která obsahuje množství videokazet a DVD. O preventivním programu školy je veřejnost informovaná prostřednictvím webových stránek školy, je zde zveřejněna také činnost Žákovského parlamentu. Na tvorbě webových stránek se

podílejí také žáci. Žákovský parlament také vytváří preventivní materiály-komixy, pořádá ukázkové hodiny pro žáky jiných škol a také přednášky pro rodiče.

Rodiče jsou informováni na třídních schůzkách, na schůzkách s metodikem prevence, prostřednictvím žákovské knížky, která obsahuje zkrácenou verzi školního řádu. Všichni rodiče obdrží vyjádření školy k agresivnímu chování žáků-tzv. dopis proti šikaně.

Mezi vnější informační zdroje patří nabídka kontaktů, přehled školních kroužků i volnočasových aktivit v regionu, přehled vzdělávacích programů. Prostřednictvím tisku informujeme veřejnost o aktivitách školy. Webové stránky MŠMT, web odrogach.cz, web drogy-info.cz...internetové poradenství pro ŠMP.

Typy prevence na naší škole

Primární prevence, což jsou veškeré konkrétní aktivity realizované s cílem předejít problémům a následkům spojeným s rizikovými projevy chování, se realizuje prostřednictvím Minimálního preventivního programu, nabídky volnočasových aktivit, projektů, sportovních a kulturních akcí...

Důraz je kladen na specifickou primární prevenci, tj.systém aktivit a služeb, které se zaměřují na práci s žáky, u kterých lze předpokládat v případě jejich absence další negativní vývoj. Cílovým skupinám je poskytnutá nabídka programů, která vychází ze SWOT analýzy-viz.všeobecná a selektivní PP.

Mezi nespecifickou PP, což jsou aktivity, jejichž obsahem jsou všechny metody a přístupy umožňující rozvoj harmonické osobnosti, patří nabídka volnočasových aktivit aj.

Typy preventivních programů na naší škole

Informativní programy-přednášky, besedy, klasická forma vyučování.

Program zaměřený na rozhodovací schopnosti-hraní rolí, modelové situace.

Program se složení přísahy-třídní desatero, závazek třídy, petice či smlouva.

Program zaměřen na zvládání stresu-jak zvládat rizikové situace, relaxace.

Program zaměřen na dovednosti odolávání tlaku-nácvik odmítat, hraní rolí.

Program zaměřen na nácvik sociálních dovedností-řešení mezilidských konfliktů.

Za problémy v oblasti primární prevence jsou považovány:

Nedostatečná ochrana dětí před alkoholem a pasivním kouřením v rodině a na veřejnosti

Vysoká společenská tolerance k legálním drogám

Mobilní telefony, internet,netolismus, kyberšikana

Absence pocitu zodpovědnosti za vlastní zdraví

Absence prevence v rodinách

Nechuť pedagogů vyvíjet aktivity, které nepřinášejí okamžitý výsledek

Stanovení cílů Minimálního preventivního programu školy

Aby byl program úspěšný, musí být jasný a strukturovaný, volí specifickou strategii s ohledem na cílové skupiny (rodiče, učitelé, děti), nabízí široké spektrum služeb a využívá různých forem prevence.

Součástí Minimálního preventivního programu jsou hromadné programy, jednorázové programy PP, akce v oblasti PP, programy indikované a selektivní prevence.Prostřednictvím systematického sběru ukazatelů programu můžeme s větší přesností měřit zdali jsou naše cíle naplňovány. Cíle mají být specifické-měřitelné-akceptovatelné-realisticke-termínované.

Cíle primární prevence

- dlouhodobé- funkční informační systém, výchova ke zdravému životnímu stylu, posílení duševní odolnosti žáků vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům, upevňování sociálního klimatu ve třídách a ve škole.
- střednědobé- celoroční projekty, zaměřené na upevňování vztahů mezi žáky, zapojování rodin do života školy, vytváření a distribuce metodických materiálů.
- krátkodobé- témata a projekty na určité období, intervence, zmapování potřeb v oblasti primární prevence.

Témata a rozdělení primární prevence

MŠ-Hasík-hasiči

MP-Špičák-bezpečně v dopravě

1. ročník-Vztahy v kolektivu-PPP
MP-Špičák-bezpečně v dopravě
2. ročník-MP-Špičák-jak se chovat k cizím lidem
Dopravní hřiště-Malé Hoštice
Vztahy v kolektivu-PPP
3. ročník-Dopravní hřiště-Malé Hoštice
Rozpoznání škodlivých jevů-PČR,MP
Vztahy v kolektivu-PPP
4. ročník-Vztahy v kolektivu-PPP
Spolupráce, tolerance-SWING
Jak se chovat k neznámým lidem-PPP,CPIV
Normální je nekouřit
5. ročník-CAN syndrom,prevence šikany-PPP
Kyberšikana-CPIV, Eurotopia
6. ročník-Vztahy v kolektivu-Eurotopia
Čas proměn
Kyberšikana-CPIV
Požární prevence-hasiči
7. ročník-Prevence šikany-Špičák, CPIV, Eurotopia
Kyberšikana-CPIV
Přednášky PČR
NL-Kašparovi, Eurotopia
8. ročník-Sexualita a vztahy-Kovář, Kušnírová, Hireš
Domácí násilí-Eurotopia
Bulímie-Sl.gymnázium
Sebepoškozování-Eurotopia
NL-Kašparovi, Eurotopia
Sekty a náb.hnutí-Eurotopia

9. ročník-Trestní odp.mládeže-Kašparovi, PČR

NL-Eurotopia,beseda Pervitin

Xenofobie,holokaust-ICEJ-p.Hlávková

Blázníš?-duš.poruchy-PL Chvíla, Koláčková

Prožitkové programy pro všechny ročníky –RENARKON-dle potřeby a zájmu.

Během školního roku budou probíhat tři na sebe navazující školní projekty, které budou zaměřeny na sociálně patologické jevy a budou vycházet z dlouhodobého cíle PP.

1.KDO JSEM ?

Projekt je zaměřen na multikulturní výchovu, etnika, handicapované žáky aj.

Aktivity pro Žákovský parlament: volba nových členů, Velký kamarád- spolupráce s 1.ročníkem, ukázkové hodiny, pomoc při tvorbě www stránek, kontrola desatera.

Aktivity pro třídní učitele: vytvoření desatera třídy, smlouva o chování, průzkum vztahů ve třídě.

Aktivity pro metodika prevence: sociometrie, dotazníky na téma vztahy ve třídě, koordinace, sběr materiálů, vyhodnocení projektu, vytvoření sborníků, propagace, evaluace.

Aktivity pro rodiče: úvodní informační schůzka, seznámení s Minimálním preventivním programem, nabídka přednášek, poskytnutí kontaktů a distribuce preventivních materiálů.

2. CO TY NA TO ?

Projekt je zaměřen na vztahy mezi žáky, na zlepšení sociálního klimatu ve třídách.

Aktivity pro Žákovský parlament: zaměstnání naruby-projekt, aktualizace www stránek, tvorba filmu na téma soc.patologické jevy, pomoc přípravy vánočního jarmarku.

Aktivity pro třídní učitelé: hraní rolí, modelové situace, řešení mezilidských konfliktů, schránka důvěry.

Aktivity pro metodika prevence: dotazník agresivní chování, šikana, beseda pro rodiče, koordinace, sběr materiálů, vyhodnocení projektu, vytvoření sborníku, propagace, evaluace.

Aktivity pro rodiče: beseda na vybrané téma, vánoční jarmark.

3.NEBUŔME LHOSTEJNÍ K...

Projekt je zaměřen na zdravý životní styl, prevenci úrazů.

Aktivity pro Žákovský parlament: moje droga, průzkum, který poukazuje na negativní závislosti a nabízí vhodnější alternativy(co mě baví, v čem jsem dobrý...)protidrogová olympiáda

Aktivity pro třídní učitelé: pracovní listy na téma prevence úrazů, nácvik odmítání NL.

Aktivita pro metodika prevence: dotazníky na téma NL a soc.patol.jevy, organizace Týdne zdraví a prevence, koordinace, sběr materiálů, vyhodnocení projektu, vytvoření sborníku, propagace, evaluace.

Aktivita pro rodiče: vernisáž, výstava fotografií,škola naruby.

Swot analýza-konec šk.roku 2010-11:

1. roč.-nový kolektiv
2. roč.-společné prožitky, pomoc slabším, zvládání krizových situací
3. roč.-agresivita, nevraživost
4. roč.-agresivita, vyčlenění žáka ze třídy
5. roč.-špatné vztahy, vyčlenění žáka ze třídy
6. ročník.-adaptační kurz zaměřený na vztahy v kolektivu,kyberšikana,soc.rozdíly
7. ročník.-vyrušování, nezáměr
8. roč.-nedodržování pravidel, nespolehlivost, soc.skupinky, negativní vůdčí typ
9. roč.-,nezáměr,záškoláctví

Podle výsledků Swot analýzy, která byla provedena na konci minulého školního roku za pomoci třídních učitelů a vyhodnocena metodikem prevence viz.výše, se budeme věnovat v jednotlivých ročnících těmto tématům:

1. ročník-vztahy v kolektivu, jak se chovat k neznámým lidem.
2. ročník-smysluplné využití volného času,zvládání krizových situací, utužování kolektivu
3. ročník-hry proti agresivitě, pravidla třídy, kamarádství
4. ročník-hry proti agresivitě, tolerance, prevence šikany
- 5.ročník-vztahy v kolektivu, prevence šikany.
6. ročník-vztahy v kolektivu-adaptační kurz, kyberšikana, sociální rozdíly
7. ročník-prevence šikany, vandalismus, kyberšikana.
8. ročník-dodržování pravidel, prevence šikany.
9. ročník-vztahy v kolektivu, NL, trestní odpovědnost mládeže

Dle potřeby bude zařazena intervence do rizikových tříd, viz.měsíční rozpis rizik.chování, který vyučující aktualizují.

4. roč.-agresivita, vyčleňování z kolektivu PPP
5. roč.-špatné vztahy PPP (viz.dotazník na konci šk.roku 2010-11)

Škola se také v tomto škol.roce zúčastní projektů EAD, Multikultura, MIŠ, Jeden svět, Svět očima dětí aj. dle aktuální nabídky.

Znalostní kompetence žáků

1. – 3. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů

3. – 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

6. – 9. ročník

- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umí chápat zdraví ve smyslu holistickém, ve složce fyzické, duchovní, sociální
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ví, že zneužívání dítěte je trestné
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra) odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

Dodatek k Minimálnímu preventivnímu programu

Podle aktualizovaného Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školních zařízení č.j. 20006/2007 – 51 byl vypracován program proti šikanování, kterého obsahem je prevence a řešení šikany na naší škole viz.příloha.

Šikanování je chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka nebo skupinu. Spočívá v cílených a opakovaných útocích. (bití, vydírání, loupeže, poškozování věcí, nadávání, pomlouvání, vyhrožování, ponižování, demonstrativní ignorování).

Školní klima – škola se snaží vytvořit prostředí nepodporující šikanu

- TU se na třídnických hodinách věnují rozvoji vztahů ve třídách, zvyšování sebevědomí žáků, aktivitám sloužícím k rozvoji komunikace, řešení konfliktů a uvolňování emocí.
- Těmto tématům je věnována také část hodin Rv i Ov
- Žáci se spolupodílejí na stanovení pravidel chování ve škole i ve třídě
- V hodinách je budována vzájemná důvěra mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor.

Žáci delegují zástupce třídy do školního parlamentu. Mají tak možnost podílet se na chodu školy

Krizový plán

Krizový plán obsahuje postupy, které přesně řeší některé krizové situace, které mohou ve škole nastat. Tyto postupy by měly být jasné a závazné pro každého pracovníka školy.

Šikana

- rozhovor s těmi, kteří na šikanu upozornili a s oběťmi (TU, ŠPT)
- nalezení vhodných svědků
- individuální rozhovory se svědky, nikoli však konfrontační (TU, ŠPT)
- zajištění ochrany dětem
- rozhovor s agresory
- domluva pedagogů na spolupráci a postupu, pomoc a podpora oběti

Ublížení na zdraví

- izolovat agresora a oběť (přítomný učitel, TU)
- poskytnutí první pomoci
- volat záchranku (přítomný učitel, TU)
- informovat rodiče (TU)
- zapsat záznam o úrazu (TU, bezpečnostní technik)

Krádeže

- pořídít záznam na základě výpovědi poškozeného (MP, bezpečnostní technik, TU)
- ohlásit na místní oddělení policie
- informovat zákonného zástupce

Vandalismus

- ve školním řádu uvést, že každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti
- vyhotovit záznam o události (MP, bezpečnostní technik)

Návykové látky

- Patří sem alkohol, tabák, omamné látky
- Konzumace není protiprávní (i pro mladší 18-ti let), je považována pouze za nebezpečné chování; takové dítě má nárok na pomoc orgánu soc.-právní ochrany dítěte
- Navádění k užívání a prodej dětem pod 18 let je přestupek nebo trestný čin
- Ve **školním řádu** je vymezen zákaz užívání ve škole i nošení těchto látek do školy
- Žáci byli ve škole **seznámeni s riziky** užívání
- Ve škole byly vytvořeny podmínky pro **předcházení** těmto jevům

Tabákové výrobky

- Pokud je žák přistižen při konzumaci nebo držení, pracovník školy mu výrobek odebere.
- Informuje TU a metodika prevence (příp. vých. poradce, šk. psychologa).
- Metodik prevence sepíše stručný záznam a vyrozumí vedení školy.
- TU informuje zákonného zástupce.
- V případě opakovaného užívání vyrozumí škola orgán soc.-právní ochrany.
- Žák je sankcionován podle školního řádu.

Alkohol

- Pokud je žák přistižen při konzumaci nebo držení, pracovník školy mu alkohol odebere.
- Pokud je žák alkoholem **ohrožen na zdraví**, pracovník školy neprodleně přivolá lékařskou pomoc, pak teprve informuje zákonného zástupce.
- Jestliže nehrozí akutní nebezpečí, pracovník školy informuje TU a metodika prevence (příp. vých. poradce, šk. psychologa).
- TU informuje zákonného zástupce.
- situaci je sepsán záznam s vyjádřením žáka (datum, místo, zdroj alkoholu). Zápisu a rozhovoru se žákem se zúčastní metodik prevence, vedení školy a zákonný zástupce.
- Pokud žák není schopen pokračovat ve vyučování, škola vyrozumí zákonného zástupce, aby si jej vyzvedl.
- Škola informuje žáka i z.z. o možnostech odborné pomoci.
- V případě opakovaného užívání vyrozumí škola orgán soc.-právní ochrany.
- Žák je sankcionován podle školního řádu.
- Pracovník školy může provést u žáka dechovou zkoušku na alkohol pouze na základě předem získaného souhlasu zák. zástupce.
- Obdobný postup volí pracovník školy i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu.
- Pokud pracovník školy **najde ve škole alkohol**, uvědomí vedení školy a uloží u něj alkohol jako případný důkaz.
- Metodik prevence sepíše stručný záznam.

OPL

- Pokud je žák přistižen při konzumaci nebo držení, pracovník školy mu látku odebere.
- Pokud je žák **ohrožen na zdraví**, pracovník školy neprodleně přivolá lékařskou pomoc, předá jim látku k urychlení léčby, pak teprve informuje zákonného zástupce.
- Jestliže nehrozí akutní nebezpečí, učitel informuje vedení školy a zajistí vyjádření žáka a informuje o situaci z.z. a orgán soc.-právní ochrany.
- Pokud žák není schopen pokračovat ve vyučování, škola vyrozumí zákonného zástupce, aby si jej vyzvedl, jestliže z.z. není dostupný, vyrozumí škola orgán soc.-právní ochrany.

- O situaci je sepsán záznam s vyjádřením žáka (datum, místo, zdroj alkoholu). Zápisu a rozhovoru se žákem se zúčastní metodik prevence, vedení školy a zákonný zástupce.
- Škola informuje žáka i z.z. o možnostech odborné pomoci.
- Žák je sankcionován podle školního řádu.
- Pracovník školy může provést u žáka test na OPL pouze na základě předem získaného souhlasu zák. zástupce.
- Jestliže má pracovník školy **důvodné podezření**, že ve škole došlo k **distribuci** OPL (může být kvalifikována jako trestný čin, množství nerozhoduje), nahlásí skutečnost vedení školy a to informuje místně příslušné oddělení Policie ČR a zákonného zástupce žáka
- Pokud pracovník školy **najde ve škole látku**, kterou považuje za OPL, uvědomí vedení školy, za přítomnosti dalšího pracovníka uloží látku do obálky (datum, čas a místo nález), zalepenou obálku s razítkem školy a podpisem schová do trezoru. Vyrozumí Policii ČR.
- Pokud má pracovník školy **podezření, že žák má OPL u sebe**, bezodkladně vyrozumí Policii ČR a z.z. Žáka izoluje od ostatních a do příjezdu Policie je nutné mít ho pod dohledem. Učitel neprovádí prohlídku žáka nebo jeho věci.

ZÁVĚR

Jednotlivé části Minimálního preventivního programu budou kontrolovány, doplňovány o přílohy a vyhodnocovány. S MPP i jeho vyhodnocením budou seznámeni pedagogičtí pracovníci i rodiče prostřednictvím webových stránek. Na realizaci programu se budou podílet všichni vyučující, žákovský parlament a také rodiče.

Minimální preventivní program je cesta, na ní se vydáváme společně s rodiči. Očekáváme, že na jejím konci je osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se a dělat rozhodnutí, která bude umět nakládat se svým volným časem, zvládat základní sociální dovednosti a bude si vážit svého zdraví.